

LEKCE 8

Dokončení tématu U lékaře

В гуртожитку

- Владиславе, що з тобою? Ти такий блідий!
- Петре, мабуть, я захворів. У мене дуже болить голова.
- Постав градусник. Поміряємо температуру.
- Уже поставив.
- У тебе висока температура. 38,6. Треба терміново викликати лікаря.
- Може, не треба? Я не знаю, скільки треба заплатити йому.
- Адже в тебе є страховка в студентській поліклініці?
- Так, звісно.
- Тоді заспокойся, все буде добре. Алло, це «Швидка»?
- Слухаю вас.
- Прийміть виклик. Іноземному студенту стало погано. У нього висока температура. Тридцять вісім і шість і сильний кашель.
- Прізвище, ім'я хворого студента і ваша адреса?
- Проспект Гагаріна, дім 61, гуртожиток 3, кімната 27, 2-ий поверх. Студента звать Владислав Свобода. Він з Чехії.
- У студента є страховка?
- Так, з документами все в порядку.
- Добре, ждiть, лікар буде через 20 хвилин.

В регістратурі

- Скажіть, будь ласка, сьогодні приймає терапевт?
- Так, приймає.
- Коли?
- Зараз.
- Дайте, будь ласка, талон.
- Візьміть, будь ласка.
- У якому кабінеті він приймає?
- В одинадцятому кабінеті на другому поверсі.
- Дякую.

У терапевта

- Добрий день, як Вас звать?
- Владислав Свобода.
- Скільки Вам років?
- Мені 19 років.
- На що скаржитесья?
- У мене болить голова, горло і трохи болять ноги. Я погано себе почуваю.
- Яка у Вас температура?
- 37,8 .

Лікар оглядає студента.

- Ви хворі. У Вас грип. Ви повинні лежати. Зараз я випишу рецепт. Ці ліки треба приймати 3 рази/тричі на день. Крім того, я раджу пити багато води.
- У мене є мед і малина.
- Дуже добре. Пийте гаряче молоко з медом. Одужуйте.
- Спасибі, до побачення.

У стоматолога

- О-о-о! Більше не можу. Як болить зуб!
- Ну, скільки можна терпіти, Ровшен. Сходи до лікаря.
- Пішли зі мною, Лі. Ну, будь ласка!
- Добре, поїхали.
(В кабінеті стоматолога)
- На що скаржитесья?
- Страшенно болить зуб. Сил нема терпіти.
- Давно болить?
- Від учорашнього дня.
- Сідайте в крісло. Відкрийте рот. Цей зуб?
- Так, дуже боляче!
- Зрозуміло. Доведеться цей зуб видалити. Зробіть рентгенівський знімок у третьому кабінеті, а потім зайдіть до хірурга, в десятий кабінет. Вам треба постійно слідкувати за зубами, регулярно їх чистити і періодично приходити до нас. Як кажуть у нас, береженого Бог береже.
- Дякую.

Береженого Бог береже, а козака - шабля стереже

Говориться повчально, щоб бути обережним й обачним та розраховувати тільки на свої сили. Не треба чекати ласки від долі, а самому докладати зусиль.

Запам'ятайте правильне слововживання

різкий біль	ostrá bolest
у ділянці серця	v oblasti srdce
розгорнути книжку	otevřít knihu
бути відсутнім через хворобу	chybět z důvodu nemoci
спало на думку	napadlo
впасти/впадати в око	„udeřit“ do očí; být velmi nápadný vzhledem
з'їхати з глузду/збожеволіти	zešítet, zbláznit se, zcvoknout
знепритомніти/зомліти	omdlít
вдавати	tvářit se

Відредагуйте речення:

- 1) Я ледь не втратив свідомість від різкої болі в області серця.
- 2) Не роби вигляд, що ти непомітив мою нову спідницю, адже із-за яскравого кольору вона відразу кидається в очі.
- 3) Коли я відкрив кулінарний журнал, то мені прийшло в голову приготувати салат.

Перекладіть речення українською мовою.

- 1) Dnes mi úplně třeští hlava
- 2) Včera jsem si při sekání dříví na otop zadřel velkou třísku pod nehet.
- 3) Má teplotu a na zádech se jí objevila vyrážka.
- 4) Těhotné ženy trpí často nevolností a zvracením
- 5) Při pobytu v exotických zemích není radno jíst na ulici, neboť to může vést k poruchám trávicího ústrojí.
- 6) Máte nadváhu, musíte změnit svůj životní styl, držet dietu a sportovat
- 7) Lékař mi předepsal léky, ty musím brát dvakrát denně
- 8) Po autohavárii převezli raněného s těžkým úrazem hlavy do nemocnice a propustili ho až asi za dva týdny.
- 9) Zamotala se mi hlava a nakonec jsem úplně omdlela.
- 10) Na jak dlouho jsi ztratila vědomí? Za jak dlouho jsi přišla k sobě?
- 11) V naší škole nařídili karanténu kvůli nakažlivé nemoci.
- 12) Nedávno jsem prodělala covid. – A s jakým průběhem? – Bolela mě hlava, a svalstvo dolních končetin, byla jsem pořád unavená. – A už se cítíš dobře? – Ano, ale občas ještě pociťuji dušnost.
- 13) Promiň, už musím běžet, na 11 jsem objednaná k zubaři.
- 14) Čím mu srazili horečku? – Dávali mu zábaly/obklady a antipyretika. – A jak dlouho? - Dokud teplota neklesla

Кров з носа – незважаючи ні на які труднощі, обставини і т. ін. Засвідчує впевненість у результативності чогось. –

*Він [Драга] тільки за звичкою суворо повторював їм своє, завжди однаково: «Як собі хоче, а дипломні роботи мусять бути готові в строк. **Кров з носа**, а мусять бути готові...» (В. Кучер. Чорноморці.)*

*– Я, товариші, скажу, – обізвався Тарас, – що це саме й я думав. Треба нам, **кров з носа**, командира – в сільраду (Микитенко, Вибрані твори, т. II, 1957, стор. 354);*

Кров з носа синоніми

- хоч трісни
- хоч кров з-під нігтів
- хоч з коліна вилупи
- хоч з землі викопай
- за всяку ціну
- щоб там не було

Кров з носа антонім

- як Бог дасть

1. Прочитайте текст, утворюючи правильні форми числівників.

Ви коли-небудь думали про те, скільки кісток у нашому тілі, або як ми сприймаємо смаки різних харчових продуктів, або в чому причина інших речей, пов'язаних з людською анатомією? Організм людини являє собою дуже складну систему, що складається з мільйонів клітин, організованих та функціонуючих динамічно в цілому. Зрозуміти всі ці складності нам допомагають анатоми, які вивчають будову організму та його складових. Вони виділяють в організмі людини вісім основних систем: скелет, м'язи, кровоносну і дихальну системи, органи травлення, сечовидільну систему, залози, нервову систему та шкіру.

- 1. Товщина шкіри коливається від 0,5 до 4 мм, в залежності від області тіла. Площа поверхні, яку становить шкіра дорослої людини, – це приблизно 1,5–2 м², велика частина якої має товщину 2–4 мм.**
2. Язик має чотири смакові зони: гірка (задня частина), солона (передні сторони), кисла (зворотна сторона язика) і солодка (передня частина).
- 3. Людина використовує 14 м'язів, щоб посміхатися і 43, щоб насупитися. Існує твердження, що для посмішки задіюється більше м'язів, ніж для того, щоб насупитись, але цей факт ще не доведений.**
4. Жувальний м'яз – це найсильніший м'яз в людському тілі (знаходиться в щелепах).
- 5. Тонкий кишечник, розташований між шлунком і товстою кишкою, має довжину близько 762 см.**
- 6. Товстий кишечник має довжину всього лише близько 152 см, але він в 3 рази ширший, ніж тонка кишка.**
7. Більшість людей скидають близько 18 кг шкіри протягом життя.
8. Коли ви чхаєте, повітря спрямовується через ніс зі швидкістю 160 км/годину.
9. Вія ока живе близько 150 днів, перш ніж випаде.
10. Наш мозок посилає повідомлення зі швидкістю 386 км/годину.
11. Близько 1514 літрів кровотоку проходить через наші нирки за один день.
- 12. Кожне з очей має 120 мільйонів паличок, які допомагають нам бачити в чорно-білому забарвленні, в той час, як тільки 6 мільйонів конусів відповідають за кольорове забарвлення. Число і співвідношення паличок до конусів варіюється, і в першу чергу залежить від часу доби.**
- 13. Ви коли-небудь думали про те, скільки разів на день моргаєте? Відповідь – близько 20 000 разів.**
14. Наше серце б'ється приблизно 100 тисяч разів на день.
15. Якщо з'єднати кінці наших кровоносних судин, то їх довжина складе близько 96 560 км.
- 16. У середньому людський мозок має близько 100 мільярдів нервових клітин.**
17. Хрящ щитовидної залози більш широко відомий як кадик (або адамово яблуко). До речі, кадик більш виражений у чоловіків, ніж у жінок і дітей (от чому кажуть, що кадик буває тільки у чоловіків).
18. Неможливо чхнути з відкритими очима. Спробуйте на дозвіллі.
- 19. Для людської мови необхідно задіяти 72 різних м'язи.**
20. Коли ви чхаєте, всі функції вашого тіла зупиняються, в тому числі і серце.
- 21. Діти народжуються без колінних чашечок. Вони з'являються тільки у віці 2–6 років.**

NEOSOBNÍ SLOVESA – БЕЗОСОБОВІ ДІЄСЛОВА

Slovesa s neúplným paradigmatem osob

Ne všechna slovesa mají úplné paradigma osob, tj. tvary 1., 2. a 3. osoby singuláru a plurálu. Například sloveso *болити* se užívá pouze ve 3. osobě singuláru a plurálu: *нога болить, ноги болять*.

I. Zvláštní funkční skupinu tvoří neosobní slovesa vyjadřující:

- 1) přírodní a živelní jevy: *вечоріє, дніє, розвидняється, дощить, смеркало, вигоріло, замело*;
- 2) fyzický a psychický stav člověka: *нудить, лихоманить, тіпає, трусить, трясє, кортить + 4.р.; (не)хочеться, (не)сидиться, (не)віриться, пишеться, працюється, сниться, лежиться + 3.р.*;
- 3) náhodnost nezávislá na osobě: *не щастить, (по)таланить, повелося, фортунить, везє + 3.р.*;
- 4) míra přítomnosti nebo nepřítomnosti, bytí: *бракує, (не)вистачає, минулося, сталося, вистачило, не було, немає, нестало*.

II. Tato slovesa netvoří paradigmata osoby, čísla ani rodu. Mají pouze tvary:

- 1) infinitivu: *Мене починає морозити*.
- 2) 3. osoby singuláru přítomného a budoucího času: *Вечоріє, незабаром смеркне*.
- 3) tvar shodný s tvarem SR minulého času: *світало, стемніло, дощило, бракувало*.

III. V uvedených tvarech mohou být použita i některá osobní slovesa ve významu neosobních:

На дворі світало; Пропал, пройшло, пролетіло; Минуло, зезло, спливло; Лишень головошками тліло, Лишень попелищем цвіло. Солоним риданням зайшлося.

2. Наступні слова та словосполучення перекладіть на українську мову за допомогою безособових дієслів.

už svítá
dlouho bylo sucho, ale nakonec zapršelo
pomalu se smráká
nakonec se na něj usmálo štěstí/poštěstilo se mu
venku je tak hrozná horko, že nemůžu pracovat
po včerejším večírku se necítím dobře
chce se mi zvracet/je mi na zvracení
slunce zapadá a nastává večer
cesty zavál sníh
rozednívá se
stačilo mi to
není čas a nejsou/schází peníze
dítě má zimnici
rychle se setmělo
dneska měl štěstí
celé pole bylo spálené sluncem
kvůli obrovské únavě nemůžu spát
dnes v noci se bratrovi zdálo, že se mu narodil syn.